

1

VERSLAG 2015 VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN

Algemeen

Het Verantwoordingsorgaan is op basis van de nieuwe Pensioenwet op 1 januari 2008 ingesteld. Bij de oprichting is een reglement vastgesteld op basis van de uitgangspunten van Pension Fund Governance, hetgeen betrekking heeft op het beleid en de verantwoording van het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Witteveen+Bos.

Het Verantwoordingsorgaan is bevoegd om jaarlijks een oordeel te geven over het handelen van het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Witteveen+Bos op basis van het jaarbericht en de jaarrekening alsmede het gevoerde beleid. Tevens geeft het Verantwoordingsorgaan een oordeel over de naleving krachtens de bij wet vastgestelde principes van goed pensioenfondsbestuur.

Informatievoorziening

Het bestuur heeft het Verantwoordingsorgaan o.a. de volgende stukken gestuurd:

alle verslagen van de reguliere bestuursvergaderingen en het DB-overleg;

- powerpoint-presentatie van Vanguard d.d. januari 2015;
- uitgangspunten en presentatie (aanvullende resultaten) ALM-studie d.d. 7 maart 2015;
- powerpoint-presentatie aanvullende resultaten renteafdekking d.d. 14 april 2015;
- 'Jaarverslag 2014 ten behoeve van de deelnemers d.d. 26 mei 2015;
- Algemene Vergadering van Deelnemers op 9 juni 2015;
- 'Certificeringsrapport Stichting Pensioenfonds Witteveen+Bos. Verslagjaar 2014' d.d. 9 juni 2015;
- 'Actuariële en Bedrijfstechnische Nota' d.d. 9 juni 2015;
- (definitieve) 'Jaarrekening 2014' d.d. 9 juni 2015;
- 'Accountantsverslag 2014' van Deloitte d.d. 9 juni 2015;
- (evaluatie) jaarlijkse visitatie Pensioenfonds Witteveen+Bos d.d. 7 juli 2015;
- powerpoint-presentatie en update 'Haalbaarheidstoets' (HBT) d.d. 1 september 2015;
- powerpoint-presentatie 'Effect nieuwe UFR' d.d. 1 september 2015;
- jaarlijks overleg tussen het bestuur en het Verantwoordingsorgaan 12 november 2015;
- communicatiemiddelen (website, jaarverslag, AVD, UPO, presentaties en roadshows);
- uitnodigingen voor opleidingen en trainingen ter verbetering van de deskundigheid;
- 'Jaarplan 2016' (definitieve versie d.d. 26 januari 2016).

Bevindingen

De ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving worden nauwgezet door het pensioenfonds gevolgd, die de betreffende ontwikkelingen weer deelt met het Verantwoordingsorgaan, Ondernemingsraad en de deelnemers. De fluctuaties in de marktrente waren ook in 2015 onverminderd groot, hetgeen de nodige effecten had op de dekkingsgraad van de pensioenfonds. Opvallend is dat nu ook de grote landelijke pensioenfonds niet meer kunnen achterblijven en langzamerhand harde maatregelen moeten nemen zoals het Pensioenfonds Witteveen+Bos al in de afgelopen jaren heeft gedaan. Naar thans is gebleken, hebben de Nederlandse pensioenfonds in het verleden altijd veel te veel beloofd aan hun deelnemers en zijn die beloften thans niet meer waar te maken. Het beleid van ons eigen pensioenfonds, dat destijds door menigeen werd gezien als afwijkend en ongewenst, en de stelregel 'Hou het simpel' blijken op basis van de huidige kennis en inzichten vooral wijsheid geweest te zijn. Interessant is ook om te zien dat verzekeraars afhaken op de pensioenmarkt, en dat steeds meer bedrijven het beheer van de pensioengelden weer zelf gaan doen.

In de afgelopen jaren heeft het bestuur van het pensioenfonds een voorzichtig (beleggings)beleid uitgevoerd en dat geldt ook voor de uitvoering van de herstelplannen. De wisseling van pensioenfondsbeheerder Crystal Marbles naar First Pensions begin 2015 viel achteraf gezien enigszins tegen en dit heeft dan ook veel extra tijd en energie van het bestuur gevraagd. Zo wordt er ook gewerkt met een nieuw softwarepakket (van First Pensions).

Mede door het tegenvallende beleggingsrendement (0,1 % negatief i.p.v. de verwachte 4,4 %) en de aanpassing van de UFR-rente (effect 5 % negatief) staat het pensioenfonds er eind 2015 slechter voor dan eind 2014, dat een

topjaar was qua beleggingsrendement en dekkingsgraad. In 2015 is de dekkingsgraad gedaald van 110,3 % naar 101,5 % en moest het opbouwpercentage worden verlaagd van 1,775 % in 2015 naar 1,35 % in 2016 (brief d.d. 29 oktober 2015 aan de directie van Witteveen+Bos). Het totale vermogen is evenwel gestegen naar 118 M.

Tijdens het overleg tussen het bestuur en het Verantwoordingsorgaan zijn onder andere de volgende onderwerpen toegelicht en besproken:

- effectuering van de overstap van Crystal Marbles naar First Pensions;
- overlevingsstrategie voor de kleine(re) pensioenfondsen;
- gevoeligheid en risico's van het relatief jonge pensioenfonds;
- herstelkracht en dekkingsgraad in relatie tot de marktrente en herberekening (UFR-rente);
- wijziging van de portfolio (65 % obligaties en 35 % aandelen i.p.v. 75/25 %) n.a.v. de ALM-studie;
- beleggingsrendement op aandelen en obligaties;
- resultaten van de haalbaarheidstoets (doorrekening scenario's) i.p.v. de continuïteitsanalyse;
- scenario's voor de komende jaren (ALM-studie);
- kwaliteitssysteem (jaarlijkse certificering);
- bestuursamenstelling;
- deskundigheid bestuur pensioenfonds en Verantwoordingsorgaan;
- jaarlijkse visitatie;
- communicatie en corporate governance.

Een lid van het Verantwoordingsorgaan heeft op 16 januari 2015 deelgenomen aan de themamiddag 'Het Verantwoordingsorgaan centraal'. Het ligt in de bedoeling om in de komende periode vaker aan dit soort bijeenkomsten deel te nemen om aldus de deskundigheid van de leden van het Verantwoordingsorgaan te verbeteren.

Conclusies 2015

Het Verantwoordingsorgaan heeft de volgende conclusies getrokken:

- het bestuur en met name de twee nieuwe bestuursleden hebben gewerkt aan de professionalisering en deskundigheid;
- de wisseling van het pensioenbeheer is complexer dan gedacht en vraagt veel tijd en energie;
- de governance, controle en toezicht (actuaris, accountant, visitatiecommissie, verantwoordingsorgaan) zijn goed geregeld;
- de belangen van actieve en gewezen deelnemers en gepensioneerden worden goed behartigd;
- het beleggingsrendement over 2015 viel erg tegen. De nieuwe portfolio (65/35 %) biedt op dit punt weliswaar kansen, maar ook altijd bepaalde risico's;
- de volgende punten verdienen extra aandacht: verhoging van de dekkingsgraad, actuele renterisico's, uitvoering van het nieuwe herstelplan;
- de communicatie met Witteveen+Bos, Ondernemingsraad, deelnemers en het Verantwoordingsorgaan is op een adequaat niveau: de hoeveelheid stukken en informatie zijn in 2015 sterk toegenomen ;
- het bestuur van het Pensioenfonds Witteveen+Bos heeft haar taken naar behoren uitgevoerd;
- het Verantwoordingsorgaan stemt in met het 'Jaarbericht en Jaarrekening 2015'.

Deventer, 30 mei 2016

ir. H.A.A.M. Webers (werkgeverslid), voorzitter
ing. A.J. Verschuure (deelnemerslid)
T. in 't Hof (lid pensioengerechtigden)